

Секція 2

ФІНАНСОВІ ВАЖЕЛІ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

УДК 336.71

Т.Я. Андрейків, канд. екон. наук, доц. (*ЛТЕУ, Львів*)

КАПІТАЛІЗАЦІЯ БАНКІВ ЯК ВАЖЛИВА УМОВА РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Розвиток банківської системи України насамперед залежить від змоги вирішення наявних проблем та уміння подолати кризові явища. Для забезпечення стабільності банківської системи загалом потрібно залучати та підтримувати достатній обсяг капіталу, який є одним із вагомих чинників оцінювання перспектив розвитку банківської системи загалом. Водночас зростання рівня капіталізації забезпечує фінансову стійкість, конкурентоспроможність банків, а також робить їх інвестиційно привабливими.

У зв'язку зі зміною тенденцій у банківському секторі, зростаючими вимогами до банків більш детального дослідження потребують питання капіталізації банків та банківської системи, а також механізму підвищення її рівня, що сприятиме зростанню національної економіки, оскільки низький рівень капіталізації банків може послабити не тільки становище банківського сектору, але й цілої економіки держави. Тому, проблема капіталізації банків є актуальною, адже рівень капіталізації банківської системи будь-якої країни є

важливим показником, який дає змогу визначити достатність банківського капіталу в економіці.

У банківській діяльності, капіталізація – це нарощування капіталу банків з метою досягнення певного рівня через збільшення величини власного капіталу. Тому в нормативно-законодавчих документах термін “капіталізація – це процес приєднання до наявного власного капіталу, прибутку, грошових і матеріальних коштів, отриманих від додаткового випуску акцій та інших джерел нарощення капіталу з метою досягнення встановленої державним регулятором величини”[2].

На офіційній сторінці НБУ оприлюднено позицію регулятора щодо поняття терміну «капіталізація» з посланням на низку відповідних джерел. Зокрема, відзначається, що капіталізація – це:

- 1) збільшення обсягу капіталу банку;
- 2) сукупна вартість цінних паперів, що обертаються на фондовому ринку країни;
- 3) сукупна максимальна вартість акцій та облігацій, які може випустити компанія;
- 4) збільшення вартості банку у зв'язку зі зростанням його ринкової вартості;
- 5) додавання нарахованої суми відсотків до основної суми депозиту та подальше нарахування доходів на більшу суму;
- 6) питома вага цінних паперів певного виду в загальній сумі емісії цінних паперів або капіталі компанії – норма капіталізації;
- 7) додатковий випуск акцій для збільшення капіталу або спрямування частини доходів (прибутку, дивідендів) на збільшення капіталу банку;
- 8) капіталізація прибутку;
- 9) включення нарахованих і сплачених кредитором відсотків за використані кредити у вартість новостворених активів (будівлі, споруди), а не вирахування цих відсотків із прибутку чи віднесення на собівартість. Метою такої капіталізації є чітке відображення реальної вартості капітальних вкладень у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності [1, с. 203].

На сучасному етапі розвитку вітчизняні банки наражаються на небезпеку недоотримання нормативного розміру власного капіталу через неефективну політику управління, що може спричинити поглиблення недовіри клієнтів і відтік капіталу. Це передбачає ефективне формування банківського капіталу, який є основою виконання банками своїх функцій і мінімізації фінансових ризиків.

Низький рівень капіталізації банківської системи України є однією з причин низької конкурентоспроможності вітчизняних банків на світовому фінансовому ринку. Недостатній рівень капіталізації банків

означає надлишкове зосередження ризиків у банківській діяльності, зменшення асортименту фінансових послуг та збільшення витрат на їх забезпечення. Впродовж останніх років після банківської кризи процеси нарощення капіталу банками України мають загалом позитивні тенденції – збільшуються як обсяги статутного капіталу банків, так і власного капіталу у цілому, а також темпи зростання цих показників.

Нарощування банківського капіталу ґрунтується на використанні таких принципів [1, с. 205]: відповідності попиту на ринку; підвищення ефективності з погляду прибутковості і ліквідності; можливості змінюватися в разі зміни ринкової ситуації; обліку кінцевого результату роботи банку і його філій; використання передових технологій; ефективної роботи менеджменту.

Важливою умовою капіталізації банківської системи є поліпшення загально економічної ситуації в країні, стабільності грошового обігу, споживчих цін та грошової маси. Таким чином, нарощування капіталу в умовах кризи є важливим завданням для банківського сектору. Саме підвищення капіталізації банків і забезпечення достатнього рівня покриття капіталом прийнятих банками ризиків можна відзначити як найважливішу умову розвитку банківської діяльності й підвищення стійкості банків.

Інформаційні джерела:

1. Ковда Н. І., Татяніна С. М. Капіталізація банків як чинник зростання економіки України. *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 22. С. 203-208.
2. Охрименко І. Б. Проблеми капіталізації банків України в період виходу з кризи і відновлення кредитування економіки. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2019>.

УДК 338:001.36.657

І.С. Андрющенко, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ЗБАЛАНСОВАНА СИСТЕМА АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ ЯК ОСНОВНИЙ ЧИННИК ЛЕГКОСТІ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Нові соціально-економічні реалії (соціальне дистанціювання та суворий карантин), в яких опинилися підприємства з березня 2020 р. оголили ряд гострих проблем, що демонструють системні вади сформованої системи державного регулювання. В умовах глобальних